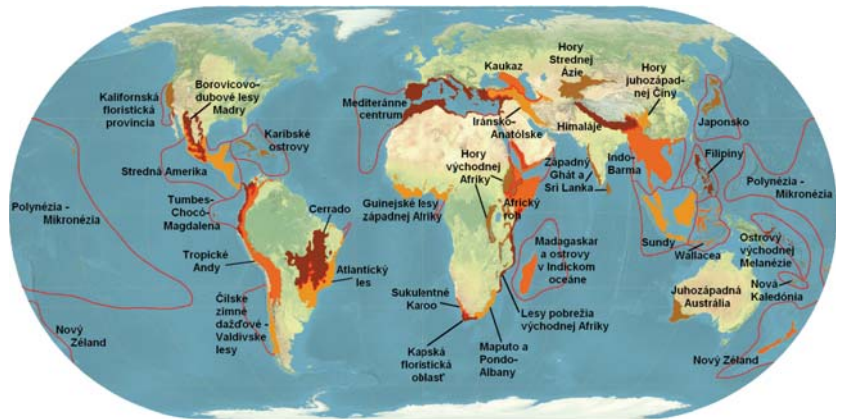

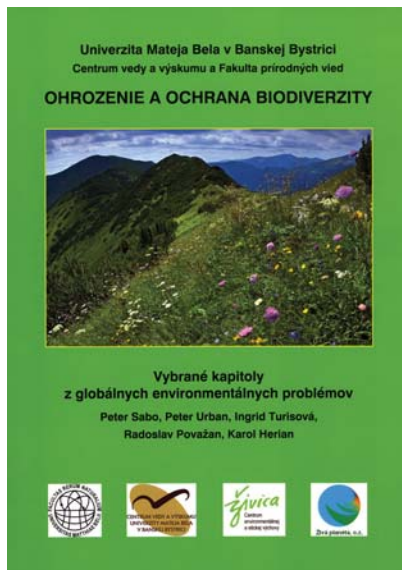
Ohrozenie a ochrana biodiverzity

Úbytok biologickej rozmanitosti, podmienený rastúcimi materiálnymi nárokmi našej civilizácie, patrí k najväčším súčasným globálnym problémom. Publikácia **Ohrozenie a ochrana biodiverzity** s podtitulom **Vybrané kapitoly z globálnych problémov** je sprievodcom, ktorý po vysvetlení základných pojmov, významu biodiverzity (a ekologickej komplexity) prezentuje stav rastúceho globálneho ohrozenia druhov, ale tiež terestrických, sladkovodných a morských ekosystémov Zeme, Európy a Slovenska. Približuje základné procesy úbytku a degradácie biotopov a ich hybné sily. Pristavuje sa pri cieľoch a štruktúre štátnej ochrany prírody a približuje významné svetové

Najohrozenejšie (horúce) centrá svetovej biodiverzity.

Zdroj: Copyright © CONSERVATION INTERNATIONAL 2009: Biodiversity Hotspots - Map of Hotspots. Reprodukované s povolením Conservation International, Arlington, USA. (www.conservation.org), <http://www.biodiversityhotspots.org/xp/hotspots/Documents/chihotspotmap.pdf>

a európske i domáce mimovládne organizácie. Venuje sa tiež otázkam ochrany biodiverzity, pričom kladie dôraz na otázky druchovej ochrany rastlín a živočíchov, územnej ochrany od globálnej po miestnu úroveň (vychádzajúc z práva platného v SR), načrtáva niektoré novšie trendy v ochrane biodiverzity (napr. certifikácia produktov) a prezentuje kľúčové medzinárodné dohovory na ochranu biodiverzity. Reflektuje tiež posun ochrany prírody k dynamickým modelom, chrániacim najmä pôvodné a prirodzené ekologické procesy.

Posledná kapitola je venovaná zamysleniu nad otázkami v súčasnosti prevládajúceho vzťahu k prírode a potreby jeho zmeny, posunu paradigmy. Za doslovom nasleduje rozsiahla bibliografia a v prílohej časti Charta Zeme a zoznam ilustrácií.

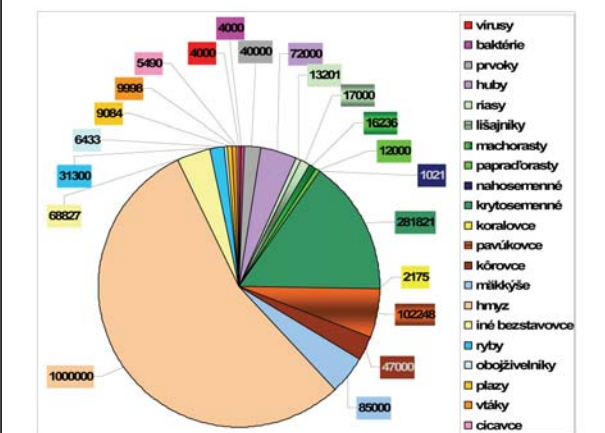
Publikácia nie je klasickým vedeckým dielom, ktoré analyzuje ohrozenie jednotlivých vybraných taxonomických skupín organizmov, cenná je však kom-

plexným poňatím širších súvislostí súčasného úbytku biodiverzity, ich hybných síl a možností ochrany, vrátane hodnotových aspektov. Publikácia je ilustrovaná kvalitnými farebnými fotografiami a grafmi (poskytnutými významnými svetovými inštitúciami), ktoré pomáhajú zrozumiteľne komunikovať príslušné témy.

Hoci ide o vysokoškolskú učebnicu, okrem študentov môže poslúžiť aj ostatným záujemcom o ochranu biodiverzity na všetkých úrovniach, pracovníkom orgánov a organizácií ochrany prírody a krajiny, mimovládnych organizácií, ako aj mnohým ďalším. Publikáciu je možné zakúpiť buď v elektronickej forme vo fy Bratia Sabovci, s. r. o., Copy Centrum FPV na Tajovského 40 v Banskej Bystrici alebo v knižnej podobe v predajni Živica, o. z., v Bratislave (www.zivica.sk), cena (s DPH) je 24 eur.

Koľko druhov žije na svete?

Biodiverzitu spoluvytvára rozmanitosť génov, taxónov, biotopov a ekosystémov. Napriek rozpoznávaniu týchto úrovní je biodiverzita tradične najmä odrazom pestrosti organizmov. Jedným z jej významných ukazovateľov je preto počet a zastúpenie rôznych druhov organizmov na vymedzenej ploche krajiny. Z globálneho hľadiska bola biodiverzita Zeme pravdepodobne najvyššia na úsvite ľudskej civilizácie (WILSON 1995). Podľa súčasných odhadov žije dnes na Zemi 5 až 30 miliónov druhov, z čoho je vedecky opísaných približne 1,7 až 1,8 milióna druhov (REID a kol. 2005; GEO-4 2007; IUCN 2008). Z tohto počtu je viac ako 273 tis. druhov cievnatých rastlín, viac ako 70 tis. druhov húb, približne 13 tis. druhov rias, 40 tis. druhov prvokov, viac ako 4 tis. druhov baktérií, 4 tis. druhov vírusov, 1,25 milióna druhov bezstavovcov a viac ako 61 tis. druhov stavovcov.

Počty opísaných druhov v hlavných taxonomických skupinách.

© P. Sabo, 2009. Zdroj údajov: LÉVÉQUE & MOUNLOU 2003; IUCN 2009a.

Symbol ochrany horskej kveteny Álp a Karpát: horec Clusiov (Gentiana clusii), na Slovensku ohrozený druh (kat. VU)